

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

בפני כב' השופטת נאוה בן אור

התובע שמואל רחמני
על ידי ב"כ עו"ד גלעד רוגל ועו"ד ניצן רובינשטיין

נגד

הנתבעת (והמודיעה לצד ג') הטלויזיה החינוכית הישראלית
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי), עו"ד נדב
ביננבאום

צד ג' נתיב ונעם תקשורת והפקות טלוויזיה בע"מ
על ידי ב"כ עו"ד דן פרידמן ועו"ד יונתן דה שליט

פסק דין

1. תביעה לפי חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 (להלן: **החוק**, או **חוק זכות יוצרים**), במסגרתה נדרשת הטלויזיה החינוכית הישראלית (להלן: **הנתבעת**) לשלם לתובע, צלם עיתונות במקצועו, פיצויים בסכום המרבי הקבוע בחוק ללא הוכחת נזק הן בשל הפרת זכות היוצרים שיש לו, על פי הנטען, בתמונה שצילם, ואשר פורסמה במסגרת תכנית טלוויזיה, ששודרה על ידי הנתבעת, והן בשל הפרת הזכות המוסרית, ובסך הכל 200,000 ₪. עוד מתבקש במסגרת התביעה סעד של צו מניעה קבוע לפיו ייאסר על הנתבעת לעשות בעתיד שימוש כלשהו בצילום נשוא התביעה בכל דרך, אלא אם יינתן לתובע קרדיט נאות על ידי ציון שמו בשקופית על גבי המסך בעת הקרנת הצילומים, באופן שיורה עליו בית המשפט.

2. המדובר בתמונה שצילם התובע במהלך פעולת ההשתלטות על חוטפי אוטובוס קו 300 בשנת 1984, ובה נראה בחיים אחד משני המחבלים שחוסלו מאוחר יותר על ידי השב"כ. צילום זה פורסם לראשונה בעיתון "מעריב", לאחר פרסום דו"ח ועדת "זורע", והתלווה אליו קרדיט מפורש של התובע כמי שצילם אותו. לטענת התובע המדובר ביצירה שחלה עליה הגנת החוק, וכי על אף שהתמונה צולמה במסגרת שירותים שסיפק לעיתון "מעריב", הוסכם

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

בינו לבין העיתון כי זכות היוצרים בצילום שמורה לו, וכי העיתון יוכל להשתמש בה לצרכיו שלו בלבד.

ביום 21.3.12 שידרה הנתבעת תכנית האקטואליה "עושים סדר", במסגרת שידורי הערוץ השני. התכנית הוקדשה, בין היתר, לפרשת קו 300. על פי הנטען בכתב התביעה, במהלכה הוקרן על המסך, לפחות שש פעמים ו"במשך דקות ארוכות", הצילום נשוא התביעה. הצילום הוקרן מבלי שהוענק הקרדיט לתובע.

3. התביעה הוגשה, כאמור, נגד הטלוויזיה החינוכית הישראלית, וזו שלחה הודעת צד ג' למפיקת התכנית, חברת נתיב נועם תקשורת והפקות טלוויזיה בע"מ (להלן: **החברה**), שהפיקה את התכנית על פי חוזה שנערך בינה לבין הנתבעת, בעקבות מכרז בו זכתה.

4. נראה כי אין חולק שהצילום בו מדובר הינו צילום שעל דרך העיקרון הגנתו של החוק פרושה עליו (וראו גם רע"א 7774/09 ויינברג נ' ויסהוף, מיום 28.8.12). אלא שהצדדים חלוקים בשאלה האם התובע הוא בעל זכות היוצרים בצילום, כפי שהם חלוקים בשאלה האם השימוש בצילום היה בגדר "שימוש מותר" כמשמעותו בפרק ד' לחוק, ולפיכך לא היה צורך בקבלת רשות מבעל הזכות ובתשלום תמורה עבור השימוש בו.

אפנה תחילה להכרעה בשאלת זכותו של התובע בצילום, המתחייבת בטרם אגש לבירור יתר הטענות.

האם התובע הוא בעל זכות היוצרים בצילום

5. אין חולק, כי בעת שצילם התובע את הצילום שררו יחסי עובד - מעביד בינו לבין העיתון "מעריב". חוק זכות יוצרים קובע בסעיף 34, כי המעביד הוא "הבעלים הראשון" ביצירה שנוצרה על ידי עובדו לצורך עבודתו או במהלכה, אלא אם הוסכם ביניהם אחרת.

6. על מנת להוכיח כי בין "מעריב" לבין התובע הוסכם אחרת, העיד התובעת את מר נמרוד צ'פני, העובד בארכיון העיתון החל משנת 1991, ומונה כמנהלו בשנת 2002. על פי האמור בתצהירו, וכך גם העיד, מאז תחילת עבודתו בעיתון ידוע לו כי בין התובע לבין העיתון יש הסכמה ולפיה זכות היוצרים בכל הצילומים שצילם התובע נתונה לו, בעוד שלעיתון נתונה זכות שימוש עצמי בלבד.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

לא נמצאה לי עילה לפקפק בעדותו. העובדה שאין בידי התובע הסכם בכתב בעניין זה אינה מתמיהה. אין לשלול את האפשרות שההסכמה המתוארת לעיל ניתנה בעל פה, ולא למותר להוסיף כי המדובר במערכת יחסים שהוסדרה לפני כארבעים שנה, עובדה המותירה מקום לאפשרות שהסכם בכתב, ככל שהיה, אבדו עקבותיו.

7. לכך יש להוסיף כי בידי התובע התשליל של הצילום, והוא הוצג לעיון בית המשפט בפתח ישיבת ההוכחות. מאחר שהצילום נעשה בעת שחוק זכות יוצרים 1911 (להלן: "החוק הקודם") היה בתוקף, הרי שמכוחה של הוראת המעבר שבסעיף 78(ט) לחוק זכות יוצרים, חלה על זהות מחבר היצירה הוראת סעיף 21 לחוק הקודם, הקובעת כי "האיש שהיה בעל הנגיבה בעת עשייתה יהא דינו כמחבר היצירה".

8. המסקנה, אם כן, שהתובע הוא בעל זכות היוצרים בצילום. ואם כך - ככל שהופרה זכות היוצרים שלו, כמו גם זכותו המוסרית בצילום, היה זה בדרך של פגיעה בזכות השידור העומדת לבעל זכות יוצרים כזכותו הבלעדית (סעיף 11(4) לחוק).

נסיבות השידור

9. התכנית שבמסגרתה פורסם הצילום היא תכנית אקטואליה. בין יתר הכתבות ששודרו באותה מהדורה, הייתה כתבה שעסקה בזכיותם של שלושת ראשי השב"כ שחשפו את "פרשת קו 300" בפרס אות מגן השקיפות מטעם ארגון השקיפות העולמי. הכתבה נמשכה כשש דקות, וכללה ריאיון עם אחד מן השלושה, מר רפי מלכא, ועם העיתונאי איתן הבר. ברקע, על גבי מסך, הוקרנה סדרת תמונות ברצף, שחזרה על עצמה פעם אחר פעם עד לסיום הכתבה. אחת מהן היא צילומו של התובע. צפייה בתכנית מעלה, כי בניגוד לנטען בכתב התביעה, הצילום הופיע על גבי המסך לשניות ספורות בכל פעם (ולא במשך "דקות ארוכות"), ובסך הכל שבע פעמים. עוד יש לציין, כי הצילום אינו מופיע על גבי מסך מלא, למעט פעם אחת בה הוא מופיע על גבי 2/3 מן המסך שברקע המרואיינים.

בכתבה לא ניתן קרדיט לאיש מבעלי הצילומים שהוקרנו באופן המתואר לעיל.

10. יצוין, כי התובע עמד על שידור הצילום בזמן אמת. לדבריו, אשתו צפתה בטלוויזיה והזעיקה אותו לחדר בו הייתה כשהודיעו שמשדרים תכנית העוסקת בפרשת קו 300. הוא

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

נכנס לחדר והפעיל מיד את ציוד ההקלטה שיש לו, העומד הכן כל אימת שמשודרת כתבה בנושא. שגרת התנהלותו בכל מקרה כזה היא הכנת ההוכחות להפרת זכות היוצרים שלו ופנייה לעורך דינו לטיפול משפטי. ככל שדרישתו לפיצוי אינה נענית, נעשית פנייה לערכאות (עמ' 5-6).

טענות הצדדים

11. לטענת ב"כ התובע, האחריות להפרת זכות השידור מוטלת על הנתבעת, שכן היא הגורם המשדר, ולא על קבלן המשנה שהפיק את התכנית עבורה. הנתבעת חייבת הייתה לוודא לפני הקרנת התוכנית שאין בה משום הפרת זכות יוצרים, והנה, העדה מטעם הנתבעת אישרה כי לא עשתה כן. לדידו, המדובר בעצימת עיניים ולא בהתנהגות תמת לב, אולם כך או כך, תום לב אינו פוטר מאחריות על פי חוק זכות יוצרים.

עוד סבור ב"כ התובע כי מאחר שלא ניתן קרדיט לתובע על גבי הצילום, אין הנתבעת יכולה ליהנות מן ההגנה של "שימוש הוגן" הקבועה בסעיף 19 לחוק, ודאי לא כשהמדובר בגורם מקצועי חדשותי. מכל מקום, אין ההגנה של "שימוש הוגן" טובה כנגד הפרת הזכות המוסרית שיש לבעל הזכויות ביצירה (להבדיל מהפרת זכות היוצרים שלו), ובענייננו הופרה לא רק זכות היוצרים של התובע אלא גם זכותו המוסרית ששמו ייקרא על יצירתו (סעיף 46(1) לחוק).

גם את הטענה לפיה המדובר בשימוש אגבי (סעיף 22 לחוק) דוחה ב"כ התובע. לטענתו, שימוש אגבי מתרחש כאשר אדם מצלם ובאופן אקראי משתרבב לתוך התמונה אובייקט המוגן על פי החוק. כלומר, הכוונה להכללה בדרך אגבית. בענייננו, המדובר בצילום ששודר במתכוון, כרקע לנושא התכנית.

התובע דורש פיצוי ללא הוכחת נזק. לפיכך, לטענתו, לא היה עליו להוכיח איזה נזק, אם בכלל, נגרם למוניטין שלו, שכן עצם ההפרה היא הנזק.

לעניין היקף ההפרה טוען ב"כ התובע כי הגם שהמדובר בהפרה אחת, המדובר בהפרה משמעותית, בשל ההקרנה החוזרת של הצילום פעם אחר פעם במהלך התכנית. זאת ועוד, המדובר בפעם השלישית שהנתבעת מפרה זכות יוצרים. משכך, יש לראותה כ"מפרה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

סדרתית", שכל אימת שהיא נתפסת בקלקלתה, היא נשענת על סעיף השיפוי בהסכם עם המפיק. משכך, יש לכלול בפיצוי רכיב הרתעתי. ודאי כך כשהמדובר בגוף תקשורת מקצועי.

ב"כ התובע הפנה לפסקי דין במסגרתם הוטלו על מפרים פיצויים בשיעור של עשרות אלפי שקלים. לטעמו, ענייננו נמצא ברף העליון של הפסיקה המקובלת.

עוד עמד ב"כ התובע על הסעד של צו מניעה קבוע הנדרש, לשיטתו, על מנת להבטיח שהנתבעת תכבד את זכות היוצרים של התובע ואת זכותו המוסרית.

12. ב"כ הנתבעת טען כי יש לדחות את התביעה נגדה משום שלא שידרה צילום של התובע אלא יצירה קולנועית של החברה, והיא לא יכולה הייתה לדעת אילו חומרים ויזואליים יופיעו בה. אין היא חייבת לבדוק כל הפקה שהיא רוכשת על מנת לוודא שכל מה ששודר בתכנית נרכש כדין. יתרה מזאת, המדובר בתכנית אקטואליה המוקלטת ביום השידור ואשר הפקתה מסתיימת סמוך לפני השידור. בנסיבות אלה, אין הנתבעת יכולה לעשות את הבדיקה האמורה ואין זה מצופה ממנה לעשות כן. בנוסף, הצילום אינו מופיע על מסך מלא ואיש לא יוכל לקחת מן היצירה ששודרה את הצילום ולעשות בו שימוש חוזר.

כך או כך סבור ב"כ הנתבעת כי השימוש שנעשה בצילום הוא שימוש הוגן. בהקשר זה ביקש להדגיש כי המדובר בתמונה כבת 30 שנה, מפורסמת, ומשכך יש להרחיב את ההגנה של שימוש הוגן, שהרי עצם השימוש בה מעלה את קרנה.

ולבסוף טוען הוא כי המדובר בשימוש אגבי, משום שהשידור היה של תכנית אקטואליה שהתבססה על ריאיון ולא שודרה תמונה או כתבה על התמונה, להבדיל מן הנסיבות העומדות ביסוד פסק הדין בע"א 3038/02 (מחוזי תל-אביב) זום תקשורת (1992) בע"מ נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית (מיום 29.4.07).

ב"כ הנתבעת סבור כי אין כל הצדקה להטיל על מרשתו פיצויים בשיעור שמבקש התובע ואף לא קרוב לכך. לטעמו יש לעודד שימוש הוגן ביצירות לטובת האינטרס הציבורי, ופיצוי גבוה יביא להרתעת יתר של חברות הפקה. בנוסף סבור הוא כי על בית המשפט להביא בחשבון, לעניין שיעור הפיצוי, את תום ליבו של המפר.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

13. ב"כ החברה טוען כי המדובר בשימוש אגבי שכן התמונות הוקרנו ברקע המרואיינים, הכתבה לא עסקה כלל בתמונות והן הוצגו כסוג של "קישוט".

בנוסף טוען הוא כי גם במקרה של אי מתן קרדיט ליוצר ניתן לחסות תחת ההגנה של שימוש הוגן, והשאלה היא שאלה של איזון בין אינטרסים. לתמיכה בטענתו מפנה הוא לפסק הדין בת"א 8211/09 (שלום י-ם) דן פורגס נ' בית חינוך תיכון גליל מערבי (מיום 27.7.11). לדידו, בענייננו לא יכול להיות ספק שהמדובר בשימוש שנעשה בתום לב, היקף השימוש היה מצומצם עד מאוד, והתכנית היא תכנית חינוכית שלא למטרות רווח, המשוללת כל היבט מסחרי. מנגד, התנהלותו של התובע היא זו החסרת תום לב, שהרי מדבריו יוצא כי הוא "אורב" ומחכה למי שימעד. בהקשר זה הפנה ב"כ החברה למה שהוא ראה כניסיונות התחמקות של התובע מלהשיב לשאלות בעניין ההצעות שהוצעו לו בעקבות ההפרה, ובכללן התנצלות ומתן קרדיט בתכנית הבאה על ידי המנחה.

גם ב"כ החברה סבור כי שיעור הפיצויים, אם יפסקו לתובע, אינו צריך לעלות על סכום של כמה אלפי שקלים בודדים.

דיון

14. נראה, כי טענת הנתבעת לפיה לא יכולה הייתה לדעת כי התכנית שהופקה עבורה כוללת הפרה של זכות יוצרים אינה יכולה לעמוד לה בתביעה על הפרה ישירה של הזכות. סעיף 47 לחוק קובע מפורשות כי "**העושה ביצירה פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11, או מרשה לאחר לעשות פעולה כאמור, בלא רשותו של בעל זכות היוצרים, מפר את זכות היוצרים**". כפי שראינו לעיל, המדובר בפעולה מבין הפעולות המפורטות בסעיף 11, שהנתבעת, כמשדרת, עשתה ביצירה. שאלת הידיעה עשויה להיות רלוונטית להפרה עקיפה, שאינה מענייננו (סעיף 48 לחוק, וראו גם ע"א 4630/06 שפר נ' תרבות לעם (1995) בע"מ, מיום 8.7.12).

15. מכאן, שהנתבעת הפרה זכות יוצרים, אלא אם המדובר ב"שימוש מותר" מרשימת השימושים המותרים שבפרק ד' לחוק. השימושים הרלוונטיים לדיון הם "שימוש הוגן" (סעיף 19 לחוק) ו"שימוש אגבי" (סעיף 22 לחוק), עליהם נשענו ב"כ הנתבעת והחברה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

16. שימוש הוגן ביצירה, כאמור בסעיף 19 לחוק, מותר למטרות כגון לימוד עצמי, מחקר, ביקורת, סקירה, דיווח עיתונאי וכו'. סעיף 19(ב) קובע:

"לצורך בחינה של הוגנות השימוש ביצירה לעניין סעיף זה, יישקלו, בין השאר, כל אלה:

1. מטרת השימוש ואופיו;
2. אופי היצירה שבה נעשה השימוש;
3. היקף השימוש, מבחינה איכותית וכמותית, ביחס ליצירה בשלמותה;
4. השפעת השימוש על ערכה של היצירה ועל השוק הפוטנציאלי שלה".

בע"א 3038/02 (פרשת זום תקשורת לעיל) נקבע, כי כדי שהמשתמש יוכל לטעון לשימוש הוגן, עליו ליתן אשראי מתאים לבעל היצירה, כלומר לאזכר את שמו ולציין את העובדה שהוא בעל הזכויות, וכדברי בית המשפט שם: **"ערוץ טלוויזיה, בין ממלכתי ובין מסחרי, אינו חופשי לעשות שימוש ביצירה כלשהי, ללא רשות בעל הזכויות, אך אם עשה שימוש כזה, אין הוא יכול להיחשב כמי שטיפל ביצירה טיפול הוגן, אם לא ציין מי בעל זכויות היוצרים ביצירה זו כלל"**. גישה זהה לגישה זו אימץ בית משפט זה (כבי השופט צ' זילברטל - אז שופט בבית המשפט המחוזי בירושלים), בת"א (י-ס) 3560/09 אבי ראובני נ' מפה – מיפוי והוצאה לאור בע"מ (מיום 6.1.11).

אין חולק, כי בענייננו לא ניתן קרדיט לתובע בגין הצילום שנעשה בו שימוש.

אכן, ניתן למצוא בפסיקה אמירות לפיהן אין המדובר בקביעה מוחלטת, וייתכנו מצבים בהם על אף אי מתן הקרדיט לא תישלל הגנת השימוש ההוגן. כך, למשל, נפסק בת"א 8211/09 (עניין פורגס לעיל), כי במקרה בו מרכז הכובד של השימוש המפר הוא חינוכי-לימודי, יהיה מקום ליתן משקל נמוך יותר להיבט של אי מתן קרדיט ליוצר.

איני סבורה כי העניין שלפניי הוא מאותם המקרים בהם נכון יהיה לצדד באינטרסים אליהם הפנו ב"כ הנתבעת והחברה בטעוניהם, ולקבוע כי יש בהם כדי אפשר להן לחסות תחת הגנת השימוש ההוגן על אף שלא ניתן לתובע הקרדיט המתאים על יצירתו.

המסקנה, אם כן, שאין עומדת לנתבעת (כמו גם לחברה), הגנה הנשענת על "שימוש הוגן, ביצירה.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

לא למותר להוסיף, כי גם לו מצאתי שהמדובר בשימוש הוגן, הרי שהגנה זו אינה חלה על הפרה של הזכות המוסרית (ראו ת"א 3560/09 לעיל).

17. האם המדובר בשימוש אגבי? זו לשונו של סעיף 22:

"שימוש אגבי ביצירה בדרך של הכללתה ביצירת צילום, ביצירה קולנועית או בתקליט, וכן שימוש ביצירה שבה הוכללה היצירה כאמור, מותר; לעניין זה, הכללה במתכוון של יצירה מוסיקלית, לרבות המילים הנלוות אליה, או של תקליט שבו היא טבועה, ביצירה אחרת, לא תיחשב לשימוש אגבי".

דברי ההסבר מלמדים על תכליתה של ההוראה האמורה:

"לסעיף המוצע אין מקבילה בחוק הקיים, והוא נועד לאפשר שימוש ביצירה אגב צילום או הקלטה. עקרונית עלולה להיות הפרת זכות יוצרים במוסיקה הנשמעת ברקע בעת צילום אירוע ציבורי, או בעת צילום אירוע ציבורי או בתמונה התלויה על הקיר במקום שבו מצלמים סרט או כתבה חדשותית. אף שמעשים אלה עשויים להיחשב "כזוטי דברים", מוצע להבהיר כי אינם מהווים הפרת זכות יוצרים" (ה"ח תשס"ה מס' 196, עמ' 1116).

השאלה מהו שימוש אגבי נדונה בת"א (י-ם) 7036/09 רחמני נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ (מיום 9.10.11). בית המשפט (כב' השופט א' דראל, אז - שופט של בית משפט השלום בירושלים) מצא, כי נטילה מכוונת של תמונות לצורך כתבה, שכל מטרתה להציגן כמתארות אירוע בעבר, אינה בבחינת שימוש אגבי. בהקשר זה הביא בית המשפט מדברי נציג משרד המשפטים, עו"ד תמיר אפורי, בעת הדיון בחקיקת סעיף זה בוועדת הכלכלה של הכנסת, שהגדיר את הסעיף כ"סעיף צר לעניינים אגביים", או "מצב שבו המצלמה חולפת ורואים משהו ברקע". בנסיבות העניין שהובא לפניו מצא בית המשפט כי אין המדובר בשימוש אגבי שכן התכנית שבמסגרתה שולבו צילומים של התובע היה בה שילוב בין קריינות והצגת תמונה המציגה את האירוע אשר לגביו הושמעו דברי הקריינות. התמונה לא צולמה במקרה, אגב דיווח על כתבה בעיתון מעריב, אלא הייתה מוקד הכתבה שעשתה הנתבעת באותה פרשה, ולסיכום כותב בית המשפט כך:

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

"במקרה זה נטלה הנתבעת את התמונות מהעיתון ושילבה אותם במכוון בכתבה כאשר הן אחד המוטיבים המרכזיים של כל כתבה ולא מצולמות כבדרך אגב בעת צילום משהו אחר" (שם, פסקה 62 לפסק הדין).

בענייננו, אכן אין המדובר בצילום שעמד במוקד הכתבה, והכתבה כלל לא עסקה בו. אין בכתבה כל התייחסות לצילום זה או אחר. מנגד, המדובר בשילוב מכוון של צילום שהבעלות בזכות היוצרים בו היא בידי התובע, כרקע לתוכן הכתבה. בסדרת הצילומים המופיעים ברצף, כרקע לראיון, יש משום מתן עומק לכתבה, או "צבע", ובנסיבות אלה, גם אם המדובר במקרה גבולי, מסקנתי היא כי השימוש מצוי מן העבר המפר של הגבול ולא מעברו הלגיטימי.

18. נוכח כל האמור לעיל מסקנתי היא כי התובע עמד בנטל להוכיח כי הנתבעת הפרה את זכות היוצרים שלו ואת זכותו המוסרית בצילום, וכי אין עומדת לנתבעת (או לחברה) הגנה של שימוש הוגן או שימוש אגבי.

19. אשר ליחסים בין הנתבעת לבין החברה, נראה כי הדברים הם בבחינת פשיטא. בהסכם בין השתיים התחייבה החברה לפטור את הנתבעת מאחריות לכל תביעה שתוגש נגדה ולשפותה בכל סכום שתחויב בו. כמו כן נקבע כי החברה אחראית להסדרת השימוש בחומר ארכיוני במסגרת התכנית.

המסקנה, אם כן, שהודעת צד ג' מתקבלת, ועל החברה לשפות את הנתבעת בכל סכום שייפסק לטובת התובע.

הסעדים

20. בגדר הסעדים שהתבקשו בכתב התביעה ביקש התובע צו מניעה קבוע שיאסור על הנתבעת לעשות בעתיד שימוש כלשהו בצילום נשוא התביעה בכל דרך, אלא אם יינתן לתובע קרדיט נאות על ידי ציון שמו בשקופית על גבי המסך בעת הקרנת הצילומים, באופן שיוורה עליו בית המשפט.

21. לא מצאתי הצדקה לסעד זה. תכליתו של צו מניעה קבוע בהקשר הנדון הינה למנוע הפרה מתמשכת ועתידית של זכות קניינית. בענייננו לא הונח יסוד לחשש מפני הפרה מסוג זה. המדובר באירוע אחד, שהתרחש במסגרת שידור תכנית אחת. גם אם נתבעה הנתבעת

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלוויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד החינוך ואח'

בעבר בגין מעשים דומים (לדברי ב"כ התובע - שלוש פעמים), אין בכך כדי להצדיק הוצאת צו מניעה קבוע, שאינו מתייחס להפרה מתמשכת ועתידית קונקרטיית, וכל משמעותו היא מתן הוראה לנתבעת לנהוג כחוק.

22. אשר לפיצוי -

להבדיל מן המקרים שנדונו בע"א 3038/02 (זום תקשורת) ובת"א 7036/09 (רחמני) לעיל, הצילום בו מדובר לא עמד במוקד הכתבה ושימש אך רקע לתוכנה. הכתבה כלל לא עסקה בו. הצילום הופיע אמנם מספר פעמים, אולם בכל פעם הוקרן למשך שניות בודדות, ולמעט פעם אחת בה תפס כשני שלישי ממסך הרקע, הופיע על גבי חלק מצומצם של אותו מסך. התכנית הינה תכנית חינוכית שלא למטרות רווח והיא משוללת כל היבט מסחרי. לכך יש להוסיף, כי כעולה מתשובותיו - המתחמקות, יש לומר - של התובע, בעקבות פנייתו לחברה הוצע לו כי יינתן לו קרדיט בתכנית הבאה, אולם הוא עמד על תשלום פיצוי בסכומים שהחברה לא הייתה מוכנה לשלם (עמ' 12-13 וכן ראו עדותו של מנהל החברה, בעמ' 21 לפרוטוקול). טענת ב"כ התובע ולפיה התיקון הראוי צריך היה להיעשות על דרך של שידור חוזר של התכנית בצירוף הקרדיט הראוי (ראו עמ' 18 ועמ' 27 לפרוטוקול), אינה סבירה בעיני. המדובר בתכנית אקטואליה שאין כל טעם לשוב ולשדרה כשפג טעמה. התנצלות מאוחרת והבהרה למי הקרדיט - כהצעת הנתבעת והחברה (עמ' 18 ועמ' 19 לפרוטוקול), היה בה כדי לתקן את הפגיעה בתובע, ולו במידת מה, אלא שהתובע סרב לכך. עוד יצוין, כי על פי עדותו של התובע, גבה בעבר 3,500 ₪ עבור השימוש בצילום (עמ' 8).

23. סעיף 56 לחוק קובע, כי בקביעת שיעור הפיצויים רשאי בית המשפט לשקול, בין השאר, את היקף ההפרה ומשך בזמן בו בוצעה, את חומרתה, את הנזק הממשי שנגרם לתובע להערכת בית המשפט, את הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט, את מאפייני פעילותו של הנתבע, את טיב היחסים בין הנתבע לבין התובע ואת תום ליבו של הנתבע.

24. נראה בעיני, כי לנוכח המפורט לעיל, מאפייני ההפרה מצויים ברף הנמוך. בנסיבות אלה אין לומר כי התנהלותה של הנתבעת נגועה בחוסר תום לב.

25. בהביאי בחשבון את כל אלה אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע סכום של 5,000 ₪ בגין הפרת זכות היוצרים שלו, וסכום נוסף של 5,000 ₪ בגין הפרת זכותו המוסרית.

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"א 32932-05-12 רחמני ואח' נ' הטלויזיה החינוכית הישראלית מדינת ישראל משרד
החינוך ואח'

בנסיבות העניין, יישא כל צד בהוצאותיו.

המזכירות תמציא את העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.

ניתן היום, כ"ד אדר ב תשע"ד, 26 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

נאוה בן אור

נאוה בן אור, שופטת